

SAŽETAK

VREMENSKI EKSTREMI – UZROCI I POSLJEDICE

Branka Ivančan-Picek

Državni hidrometeorološki zavod

Grič 3, Zagreb

e-mail: picek@cirus.dhz.hr

Prirodne katastrofe svake godine imaju znatan utjecaj na društveni i ekonomski razvoj svake zemlje. U Hrvatskoj u prosjeku 70 % svih šteta i ekonomskih gubitaka od prirodnih katastrofa u razdoblju 1980 – 2012 pripadaju meteorološkim i hidrološkim čimbenicima. Stoga je posve jasno da informacija o vremenu, klimi te stanju voda i njihovim ekstremima (suše, poplave, olujni vjetrovi, toplinski valovi i sl.) mora biti sastavni dio svake nacionalne strategije upravljanja i smanjenja rizika od katastrofa.

Razumijevanje uzroka i posljedica takvih ekstremnih događaja naglo se razvilo posljednjih nekoliko desetljeća. To znanje rezultiralo je točnijom prognozom i mogućnošću njihove rane najave. Poznavanje vremenskog i klimatskog rizika pomaže u procesima njegovog ublažavanja. Postoji tendencija podcjenjivanja rizika od prirodnih hazarda, kada se katastrofalan događaj nije dogodio dugo vremena. Zbog velike klimatske varijabilnosti i promjena važno je procijeniti rijetke, ali ipak moguće ekstremne događaje s velikim povratnim periodima od desetljeća ili čak stoljeća, kako bi i procjene vjerojatnosti šteta koje uzrokuju bile realnije.

Državni hidrometeorološki zavod (DHMZ), kao dio europske i svjetske mreže nacionalnih meteoroloških i hidroloških službi, je ključan partner odgovoran za praćenje stanja atmosfere i voda, te analizu i prognozu njihovog budućeg stanja. Temeljem tih aktivnosti upozorava se na moguća vremenska i hidrološka stanja i pojave koje ugrožavaju živote, materijalna dobra, gospodarstvo i okoliš. Koordinacija i suradnja te uspostava operativnih procedura pri sustavu pravodobne najave i upozorenja je nužna s ostalim institucijama i agencijama uključenih u upravljanje rizicima.